

GHID DE ELABORARE ȘI REDACTARE A PROIECTULUI DE CERCETARE ȘTIINȚIFICĂ ȘI A RAPORTULUI DE CERCETARE ÎN DOMENIUL ISTORIE

A. PROIECTUL DE CERCETARE ȘTIINȚIFICĂ

1. Aspecte generale privind pregătirea cercetării

Proiectarea și planificarea cercetării reprezintă fundamentarea teoretică a activității de cercetare, fapt pentru care în această etapă studenții-doctoranzi trebuie să aibă în vedere o serie de aspecte teoretice și metodologice specifice procesului de pregătire a cercetării. Etapa de pregătire a cercetării presupune parcurgerea unor pași preliminari, și anume:

- a) alegerea temei de cercetare;
- b) studiul bibliografiei;
- c) formularea sau elaborarea ipotezelor;
- d) întocmirea unui plan de lucru și elaborarea proiectului de cercetare științifică.

2. Alegerea temei de cercetare

Alegerea temei reprezintă primul pas în procesul de cercetare științifică doctorală și are o importanță deosebită asupra desfășurării ulterioare a activității de cercetare. De regulă, tema este propusă de către studentul-doctorand în funcție de domeniul de interes, sub rezerva acceptării acesteia de către conducătorul de doctorat.

În demersul de alegere a temei de cercetare, atât studentul-doctorand, cât și conducătorul de doctorat trebuie să aibă în vedere o serie de aspecte care țin de:

- a) Importanța, necesitatea și oportunitatea alegerii temei, mai exact dacă:
 - tema prezintă importanță teoretică și/sau practică evidentă sau are importanță socio-culturală;
 - abordarea temei este o necesitate justificabilă;
 - tema abordată este oportună (oportunitatea alegerii temei poate fi argumentată prin prisma actualității, aplicabilității, impactului, utilității, interesului suscitată sau existenței unui segment de potențiali beneficiari ai rezultatelor);
- b) Adecvarea temei sau, altfel spus, în ce măsură tema:
 - are nivelul de complexitate și/sau dificultate corespunzător unei cercetări științifice doctorale;
 - are un caracter original, inedit;
 - se raportează / integrează în domeniul sau domeniile de cunoaștere la care se referă și în cadrul preocupărilor actuale;

3. Studiul bibliografiei

În strânsă legătură cu alegerea temei de cercetare este și studiul bibliografic, asta pentru că de existența și, mai ales, de accesibilitatea literaturii de specialitate și a surselor de informare depinde chiar reușita cercetării.

În consecință, identificarea și prezentarea izvoarelor și a literaturii de specialitate relevante au un rol deosebit de important în cadrul etapei de pregătire a cercetării, întrucât prin modul în care prezintă rezultatele studiului bibliografic studentul-doctorand demonstrează cunoașterea și înțelegerea domeniului și a problematicei cărora le este circumscrisă tema de cercetare propusă.

4. Formularea sau elaborarea ipotezelor

Tema aleasă pentru cercetare generează multiple direcții de investigare și, pentru a se evita dispersia/împrăștierea efortului de cercetare, este nevoie ca liniile directoare ale cercetării să fie clar precizate încă de la început, implicit obiectivele urmărite. Cu alte cuvinte, acest proces, numit generic drept „formularea ipotezelor”, are o importanță deosebită în economia unei cercetări științifice, deoarece ipotezele reprezintă niște formulări preliminare ale scopurilor cercetării care au rolul de a ghida demersul de informare și documentare și, totodată, permit stabilirea unor ținte care trebuie atinse.

5. Întocmirea unui plan de lucru și elaborarea proiectului de cercetare științifică

Întocmirea unui plan de lucru și elaborarea proiectului de cercetare științifică trebuie tratate cu maximă atenție și responsabilitate, deoarece promovarea studenților-doctoranzi în programul de cercetare științifică

(cea de-a doua etapă a unui program de studii universitare de doctorat) se face în urma acceptării proiectului de cercetare științifică susținut în fața conducătorului de doctorat și a comisiei de îndrumare.

În ceea ce privește planul de lucru, acesta trebuie să se raporteze la etapele și termenele stabilite în *Planul individual al studiilor universitare de doctorat*, document care constituie anexa la contractul de studii universitare de doctorat.

În demersul de elaborare a proiectului de cercetare științifică, studenții-doctoranzi trebuie să aibă în vedere o serie de condiții de formă și fond.

În ceea ce privește **condițiile de formă**, proiectul de cercetare trebuie să cuprindă circa 25-30 de pagini, legate prin copertare sau spiralare. Editarea textului se face cu programul Microsoft Word, respectând următoarele formatare:

- pagină format A4, margini implicite, orientare portret (pe verticală);
- textul se redactează cu fontul Times New Roman, dimensiunea caracterelor de 12 puncte, utilizând diacriticele specifice limbii române (ă, â, î, ș, ț); spațierea liniilor din document la 1,5 rânduri; alinierea textului stânga-dreapta (în mod egal față de marginile din stânga și din dreapta);
- notele de subsol redactează cu fontul Times New Roman, dimensiunea caracterelor de 10 puncte, utilizând diacriticele specifice limbii române și cu spațierea liniilor din document la un rând.
- număr de pagină inserat la sfârșitul paginii, centrat (coperta nu se numerează).

Respectarea regulilor scrierii academice, inclusiv a celor referitoare la plagiat și proprietate intelectuală, sunt obligatorii.

Referitor la **condițiile de fond**, se impune ca proiectul de cercetare științifică să aibă o structură logică care să cuprindă următoarele componente:

a) O parte introductivă care trebuie să poarte amprenta personală a studentului-doctorand și să reflecte viziunea sa asupra viitoarei cercetări, implicit nivelul de cunoaștere și înțelegere a problematicii abordate în proiect. Prin urmare, din introducere nu pot lipsi o serie de elemente, cum ar fi:

- motivarea alegerii temei de cercetare prin prisma importanței, a necesității și a oportunității acesteia pentru sporirea cunoașterii în domeniu;
- prezentarea stadiului actual al cunoașterii în domeniu și încadrarea temei de cercetare în contextul teoretic și metodologic mai larg în care se circumscrie tema, cu referire la modul în care sunt valorificate cercetările și rezultatele anterioare sau, atunci când este cazul, limitele acestora;
- formularea obiectivelor cercetării în conformitate cu caracteristicile esențiale SMART, adică obiectivele să fie specifice, măsurabile, accesibile, realiste și încadrate în timp;
- formularea unor întrebări și/sau a unor ipoteze de cercetare;
- specificarea metodelor de cercetare care urmează a fi aplicate;
- rezultatele preconizate a fi obținute.

b) După introducere urmează conținutul propriu-zis al proiectului în care studentul-doctorand va descrie etapele de cercetare în raport cu obiectivele stabilite și ordinea priorității lor, făcându-se trimitere la izvoarele și literatura de specialitate relevante pentru tema de cercetare care urmează să fie studiate. În plus, se prezintă date și informații privind locațiile și condițiile în care urmează să se desfășoare cercetarea, precum și modul în care vor fi efectuate observațiile, culegerea datelor, analiza și interpretarea rezultatelor etc.

c) În mod firesc, cea de-a treia parte a proiectului conține o secțiune destinată concluziilor care, deși pot părea premature în etapa de pregătire a cercetării, pot fi relevante pentru viitoarea cercetare. Astfel, în concluziile unui proiect de cercetare pot fi identificate potențiale dificultăți sau constrângeri în derularea cercetării și, implicit, apariția unor limite și neajunsuri în atingerea obiectivelor propuse, motiv pentru care pot fi propuse abordări alternative pentru soluționarea potențialelor probleme. În același timp, concluziile trebuie să se refere la modul în care studentul-doctorand își propune să asigure diseminarea prezumtivelor rezultate ale cercetării prin prezentarea unor comunicări la conferințe, workshop-uri, simpozioane științifice naționale și internaționale sau prin publicarea de lucrări științifice.

d) În final, proiectul de cercetare trebuie să conțină în mod obligatoriu bibliografia parcursă, cu enumerarea izvoarelor și a lucrărilor de specialitate care au stat la baza elaborării proiectului.

B. RAPORTUL DE CERCETARE ȘTIINȚIFICĂ

1. Aspecte introductive

În conformitate cu macheta planului de învățământ pentru programele de doctorat (aprobată prin Hotărârea Senatului UOC nr. 499/28 iunie 2018), în cadrul programul individual de cercetare științifică în domeniul Istoriei un student-doctorand trebuie să susțină 2 rapoarte de cercetare în fața comisiei de îndrumare

APROBAT ÎN BEDIȘTA SENATULUI UOC
DIN DATA DE:

31 IAN. 2019

și a conducătorului de doctorat, fiecare raport având alocate 30 credite transferabile ECTS (European Credit Transfer System).

2. Condiții generale pentru elaborarea rapoartelor de cercetare științifică

Demersul de elaborare a unui raport de cercetare științifică în domeniul Istorie reprezintă o continuare firească a activității de cercetare întreprinsă în prealabil de către studentul-doctorand, fapt pentru care raportul trebuie să facă dovada unei autentice munci de cercetare și documentare din partea acestuia. Nu poate constitui un raport de cercetare doar simpla compilație a unor informații sau idei culese din diverse surse info-documentare și puse cap la cap, fără nicio interpretare sau analiză de specialitate și fără a purta amprenta personală a autorului.

Prin urmare, raportul de cercetare trebuie să reflecte dobândirea de către studentul-doctorand a unor competențe cognitive și metodologice precum:

- cunoașterea și înțelegerea domeniului și a problematicii cărora le este circumscrisă tema de cercetare;
- o bună cunoaștere a metodologiei cercetării științifice;
- capacitatea de identificare, formulare și soluționare a problemelor de cercetare;
- descrierea principalelor direcții abordate în activitatea de cercetare și a rezultatelor obținute, prezentarea impactului preconizat al acestor rezultate, precum și sugestii pentru viitoare activități de cercetare în domeniul supus analizei;

- cunoașterea literaturii de specialitate și a surselor de informare relevante pentru tema cercetată.

3. Cerințe minimale pe care trebuie să le îndeplinească rapoartele de cercetare științifică

Rapoartele de cercetare trebuie să oglindească o activitate științifică graduală, în continuă adaptare la noile metode de cercetare în vigoare și, totodată, să demonstreze faptul că studentul-doctorand stăpânește conținutul temei dezvoltate, bibliografia care stă la baza argumentărilor făcute, precum și metodologia de lucru aplicată demersului său științific.

În ceea ce privește **primul raport de cercetare**, acesta trebuie să îndeplinească următoarele cerințe minimale:

- să dimensioneze și să poziționeze subiectul cercetării la nivelul cunoașterii științifice actuale, utilizând fluxul principal de informații;
- să reprezinte o abordare științifică bazată pe reevaluarea nepărtinitoare a stadiului cunoașterii în sfera de cercetare asumată de către studentul-doctorand;
- să oglindească citarea corectă, pe baza normelor științifice și metodologice în vigoare, a surselor utilizate în argumentările făcute de studentul-doctorand în demersul său științific;
- să prezinte concluziile generale ce pot fi identificate pe baza studiului realizat, precum și perspectivele de cercetare existente, având în vedere și tematica următorului raport de cercetare;
- să reflecte nu numai faptul că studentul-doctorand înțelege sistematic și comprehensiv domeniul și tema de cercetare, dar și abilitatea acestuia de a utiliza limbajul de specialitate în construirea discursului istoric.

Cel de **al doilea raport de cercetare** trebuie să aibă un nivel științific superior raportului de cercetare precedent, relevanța științifică a acestuia constând în capacitatea studentului-doctorand de a demonstra abilități de gândire critică independentă în conceperea și realizarea unei cercetări originale, precum și abilități de documentare, elaborare și valorificare a lucrărilor științifice. Raportul trebuie să se încheie cu concluzii relevante pentru tema tratată și pertinente față de obiectivele/ipotezele formulate în etapa de proiectare a cercetării, fapt care demonstrează că studentul-doctorand înțelege și este familiarizat cu conceptele științifice proprii domeniului Istorie.

4. Elaborarea și redactarea rapoartelor de cercetare științifică

Dimensiunea recomandată pentru un raport de cercetare științifică este de cca. 40-50 de pagini, editarea textului făcându-se cu programul Microsoft Word, cu respectarea următoarele formatare:

- pagină format A4, margini implicite, orientare portret (pe verticală);
- textul se redactează cu fontul Times New Roman, dimensiunea caracterelor de 12 puncte, utilizând diacriticele specifice limbii române (ă, â, î, ș, ț); spațierea liniilor din document la 1,5 rânduri; alinierea textului stânga-dreapta (în mod egal față de marginile din stânga și din dreapta);
- notele de subsol redactează cu fontul Times New Roman, dimensiunea caracterelor de 10 puncte, utilizând diacriticele specifice limbii române și cu spațierea liniilor din document la un rând.
- număr de pagină inserat la sfârșitul paginii, centrat (coperta nu se numerotează).

Fiecare raport de cercetare trebuie să aibă o structură logică, care prezintă, de regulă, următoarele componente: introducere; conținut (3-5 capitole și subcapitolele aferente); concluzii; bibliografie; anexe.

a) Introducerea (dimensionată pe cca. 2-3 pagini) are rolul de a contura caracteristicile generale ale raportului de cercetare, prin referire la:

- importanța, necesitatea și oportunitatea temei de cercetare;
- care este stadiul cunoașterii în materia abordată, cu referire la contribuțiile deja existente în literatura de specialitate;

- obiectivele cercetării
- metodele și tehnicile de cercetare utilizate;
- rezultatele preconizate a fi obținute.

b) Conținutul propriu-zis al raportului de cercetare va fi structurat în funcție de obiectivele cercetării și va oglindi esența și conținutul cercetării derulate de către studentul-doctorand. Conținutul raportului de cercetare trebuie să fie adecvat din punct de vedere științific și să se distingă prin:

- nivel de informare și limbaj de exprimare, relevanța și actualitatea surselor de informare și documentare;

- contribuții personale, critic-analitice, bazate pe analiza stadiului actual al cunoașterii și comparate cu cele mai recente realizări citate în fluxul principal de publicații de specialitate;

- originalitatea contribuțiilor personale și impactul acestora asupra domeniului studiat.

c) Concluziile se elaborează prin raportare la introducerea, astfel încât premisele cercetării și obiectivele stabilite la începutul cercetării să își găsească confirmarea sau infirmarea în setul de concluzii formulate.

Secțiunea destinată concluziilor va reliefa punctele de vedere ale studentului-doctorand și, totodată, contribuțiile personale, elementele de noutate, originalitatea și valoarea rezultatelor obținute. În mod firesc, trebuie evidențiată aplicabilitatea rezultatelor obținute (modul în care pot fi utilizate pentru continuarea cercetărilor) și, de asemenea, trasate posibilele direcții viitoare de cercetare.

Având în vedere că orice cercetare științifică are limite inerente, se impune identificarea eventualelor limite ale investigației științifice, cu referiri la gradul în care au fost atinse obiectivele asumate la începutul cercetării, eventualele probleme care nu au putut fi rezolvate.

d) Bibliografia trebuie să fie actuală și relevantă pentru aria de cercetare a raportului realizat, relevanța referințelor bibliografice rezultând din sursele primare sau sursele de primă mână (fonduri arhivistice, manuscrise, ediții critice de documente, texte narative, presă de epocă etc.), precum și din nivelul fluxului principal de publicații (reviste cotate ISI/indexate BDI/recunoscute CNCS, cărți și volume de referință, alte materiale de studiu). Prin bibliografie, raportul de cercetare reflectă faptul că a avut la bază o documentare solidă, reală și autentică, dar și echilibrată în ceea ce privește literatura de specialitate română și străină.

e) Anexele sunt elemente opționale (în funcție de conținutul raportului de cercetare științifică) prin care se dezvoltă sau se susțin anumite idei prezentate de către studentul-doctorand. Ca regulă generală, anexele nu vor depăși 10% din numărul total de pagini al raportului de cercetare.